

Kort verslag van waargenomen plantensoorten tijdens de excursie van Afd. Amsterdam naar de Eifel van 25 – 28 mei 2018

(door Ad. Littel en Lida den Ouden)

Inleiding en verantwoording

Van 25 tot 28 mei 2018 bezocht de afdeling Amsterdam van de KNNV enkele gebieden van de KalkEifel. De standplaats was het aardige dorp Gemünd, waar werd overnacht in het budgethotel Katharinenhof.

Op de heenreis werd de Blauwe Kamer bij Rhenen bezocht en op de terugreis de Haute Fagnes in België en de Zouweboezem iets ten westen van Vianen.

Op 26 mei werden bezocht:

- Een kalkmoerasje iets ten N. van Ripsdorf
- Kalkgrashooilanden tussen dit moeras en Alendorf
- De Calvarienberg bij Alendorf
- De Nohnbach nabij de Nohnmühle.

Op 27 mei werden bezocht:

- Een beukenbos boven Gemünd
- Diverse vegetaties langs de Perlenbach iets ten Z. van Monschau.

Op 28 mei werden de Hautes Fagnes kort bekeken bij de Baraque Michel.

Waargenomen soorten planten

In deze lijst zijn de plantensoorten opgenomen die Ad. en Lida noteerden tijdens deze excursies (niet die in Blauwe Kamer). Alleen de meer opmerkelijke soorten werden genoteerd. Een deel van de bijzonderheden werd aangewezen door de ingehuurde natuurgids Olaf Op den Kamp.

NB: Er is geen moeite genomen om waarnemingen van één soort op meer plaatsen samen te voegen.

Familie	soort	Ned. naam	datum	plaats
Apiaceae	<i>Angelica archangelica</i>	grote engelwortel	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Apiaceae	<i>Carlina vulgaris</i>	driedistel	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Apiaceae	<i>Meum athamanticum</i>	bergvenkel'	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Apiaceae	<i>Mollinia coerulea</i>	pijpenstrootje	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Apiaceae	<i>Sanicula europaea</i>	heelkruid	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Asparagaceae	<i>Polygonatum verticillatum</i>	kranssalomonszegel	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Asparagaceae	<i>Polygonatum verticillatum</i>	kranssalomonszegel	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Aspleniaceae	<i>Asplenium ruta-muraria</i>	muurvaren	25-5-2018	Gemünd bij rivier
Aspleniaceae	<i>Asplenium trichomanus</i>	steenbreekvaren	25-5-2018	Gemünd bij rivier
Asteraceae	<i>Antennaria dioica</i>	rozenkransje	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Asteraceae	<i>Centaurea montana</i>	soort centaurie	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Asteraceae	<i>Crepis biennis</i>	groot streepzaad	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Asteraceae	<i>Hieracium (groot)</i>	soort havikskruid	25-5-2018	Gemünd bij rivier
Asteraceae	<i>Hieracium aurantiacum</i>	oranje havikskruid	26-5-2018	Calvarienberg Alendorf
Athyriaceae	<i>Athyrium filix-femina</i>	wijfjesvaren	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Brassicaceae	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>hirsuta</i>	ruige scheefkelk	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Brassicaceae	<i>Cardamine impatiens</i>	springzaadveldkers	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Brassicaceae	<i>Lepidium ruderales</i>	steenkruidkers	25-5-2018	Gemünd in centrum
Brassicaceae	<i>Rapistrum rugosum</i>	bolletjesraket	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Campanulaceae	<i>Campanula glomerata</i>	kluwenklokje	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Campanulaceae	<i>Campanula rapunculoides</i>	akkerklokje	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Campanulaceae	<i>Phyteuma orbiculare</i>	afgeplatte rapunzel'	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Campanulaceae	<i>Phyteuma orbiculare</i>	afgeplatte rapunzel'	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Campanulaceae	<i>Phyteuma spicatum</i> subsp. <i>nigrum</i>	zwartblauwe rapunzel	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau

Campanulaceae	Phyteuma spicatum subsp. nigrum	zwartblauwe rapunzel	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Cistaceae	Helianthemum spec.	soort zonneroosje	26-5-2018	Calvarienberg Alendorf
Colchicaceae	Colchicum autumnalis	herfsttijloos	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Cyperaceae	Carex panicea cf.	cf. blauwe zegge	28-5-2018	Zouwe Boezem pad oostzijde
Cyperaceae	Carex curta	zompzegge	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Cyperaceae	Carex davalliana	veenzegge	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Cyperaceae	Carex digitata	vingerzegge	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Cyperaceae	Carex disticha	tweerijige zegge	28-5-2018	Zouwe Boezem pad oostzijde
Cyperaceae	Carex divulsa	groene bermzegge	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Cyperaceae	Carex ecxinata	sterzegge	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Cyperaceae	Carex flacca	zeegroene zegge	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Cyperaceae	Carex hirta	ruige zegge	28-5-2018	Zouwe Boezem pad oostzijde
Cyperaceae	Carex nigra	zwarte zegge	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Cyperaceae	Carex panicea	blauwe zegge	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Cyperaceae	Carex remota	Ille zegge	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Cyperaceae	Carex rostrata	snavelzegge	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Cyperaceae	Carex sylvatica	boszegge	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Cyperaceae	Eriophorum angustifolium	veenpluis	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Cyperaceae	Eriophorum vaginatum	eenrig wollegras	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Cyperaceae	Luzula luzuloides	witte veldbies	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Dipsacaceae	Knautia arvensis	beemdkrone	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Dipsacaceae	Knautia arvensis	beemdkrone	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Dipsacaceae	Scabiosa spec.	soort duifkruid	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Dryopteridaceae	Dryopteris filix-mas	mannetjesvaren	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Equisetaceae	Equisetum fluviatile	holpijp	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Ericaceae	Calluna vulgare	struikhei	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Ericaceae	Vaccinium myrtillus	blauwe bosbes	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Ericaceae	Vaccinium myrtillus	blauwe bosbes	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Ericaceae	Vaccinium vitis-idaea	rode bosbes	28-5-2018	Baraque Michel (Be)
Euphorbiaceae	Euphorbia cuparissias	cypreswolfsmelk	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Euphorbiaceae	Mercurialis perennis	bosbingelkruid	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Fabaceae	Clinopodium calamintha	kleine bergsteentijm	26-5-2018	Calvarienberg Alendorf
Fabaceae	Coronilla vaginata	schedekroonkruid'	26-5-2018	Calvarienberg Alendorf
Fabaceae	Cytisus scoparius (Sarthamnus scop.)	brem	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Fabaceae	Genista pilosa	kruipbrem	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Fabaceae	Genistella sagittale	pijlbrem	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Fabaceae	Hippocrepis comosa	paardenhoeftklaver	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Fabaceae	Lathyrus linifolius (was: L. montanus)	knollathyrus	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Fabaceae	Onobrychis viciifolia	esparcette	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Fabaceae	Trifolium medium	bochtige klaver	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Fabaceae	Trifolium medium	bochtige klaver	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Fabaceae	Trifolium montana	bergklaver'	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Fabaceae	Vicia villosa	bonte wikke	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Geraniaceae	Geranium sylvaticum	bosooievaarsbek	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Hydrocharitaceae	Hydrocharis morsus-ranae	kikkerbeet	28-5-2018	Zouwe Boezem pad oostzijde
Lamiaceae	Ajuga chamaepitys	akkerzenegroen	26-5-2018	Calvarienberg Alendorf
Lamiaceae	Salvia officinalis	echte salie	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Lamiaceae	Teucrium scorodonia	valse salie	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Liliaceae	Convallaria majalis	lelietje-van-dalen	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd

Liliaceae	Paris quadrifolia	eenbes	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Liliaceae	Polygonatum odoratum	welriekende salomonszegel	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Orchidaceae	Anacamptis pyramidalis	hondskruid	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Orchidaceae	Cephalanthera damasonium	bleek bosvogeltje	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Orchidaceae	Dactylorhiza maculata	gevlekte orchis	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Orchidaceae	Dactylorhiza majalis ssp. majalis	brede orchis	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Orchidaceae	Dactylorhiza viridis (Coeloglossum vir.)	groene nachtorchis	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Orchidaceae	Neotinea ustulata	Aangebrande orchis	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Orchidaceae	Neottia (Listera) ovata	grote keverorchis	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Orchidaceae	Neottia nidus-avis	vogelnestje	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Orchidaceae	Ophrys insectifera	vliegenorchis	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Orchidaceae	Orchis mascula	mannetjesorchis	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Orchidaceae	Platanthera montana	bergnachtorchis	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Orobanchaceae	Melampyrum arvense	wilde weit	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Orobanchaceae	Rhinanthus minor	kleine ratelaar	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Plantaginaceae	Globularia bisnagarica	soort kogelbloem	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Plantaginaceae	Veronica anagallis-aquatica	blauwe waterereprijs	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Poaceae	Bromopsis inermis subsp. inermis	kweekdravik	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Poaceae	Cynosurus cristatus	kamgras	28-5-2018	Zouwe Boezem pad oostzijde
Poaceae	Melica uniflora	eenbloemig parelgras	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Poaceae	Melica uniflora	eenbloemig parelgras	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Polygonaceae	Polygonum bistorta	adderwortel	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Primulaceae	Lysimachia nummularia	penningkruid	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Primulaceae	Lysimachia thyrsoflora	moeraswederik	28-5-2018	Zouwe Boezem pad oostzijde
Primulaceae	Primula veris	gulden sleutelbloem	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Ranunculaceae	Aconitum vulparia	gele monnikskap	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Ranunculaceae	Consolida regalis (Delphinium consolida)	wilde ridderspoor	26-5-2018	CalvarienbergAlendorf
Ranunculaceae	Pulsatilla vulgaris	wildemanskruid	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Ranunculaceae	Ranunculus flammula	egelboterbloem	28-5-2018	Zouwe Boezem pad oostzijde
Ranunculaceae	Ranunculus polyanthemus ssp. nemorosus	bosboterbloem	27-5-2018	Beukenbos boven Gemünd
Resedaceae	Reseda lutea	wilde reseda spitslobbige - vrouwenmantel	26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Rosaceae	Alchemilla acutiloba (vulgaris)		26-5-2018	Ripsdorf hooiland
Rosaceae	Fragaria vesca	bosaardbei	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Rosaceae	Sanguisorba minor subsp. minor?	kleine pimpernel	26-5-2018	Ripsdorf kalkmoeras e.o.
Rubiaceae	Galium odoratum	lievevrouwebedstro	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Rubiaceae	Galium saxatile	liggend walstro	27-5-2018	Perlenbach Z. van Monschau
Rubiaceae	Galium sylvaticum	boswalstro	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Saxifragaceae	Chrysosplenium oppositifolium	paarbladig goudveil	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Scrophulariaceae	Verbascum lychnitis	melige toorts	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle
Vincaceae	Vinca minor	kleine maagdenpalm	27-5-2018	beukenbos boven Gemünd
Violaceae	Viola reichenbachiana	donkersporig bosviooltje	26-5-2018	Nohnbach bij Nohnmühle

Het totaal aantal vermelde soorten is circa 105; ze waren zeer de moeite waard.

Leiden, 21 juni 2018, zomerzonnewendedag
Ad.littel